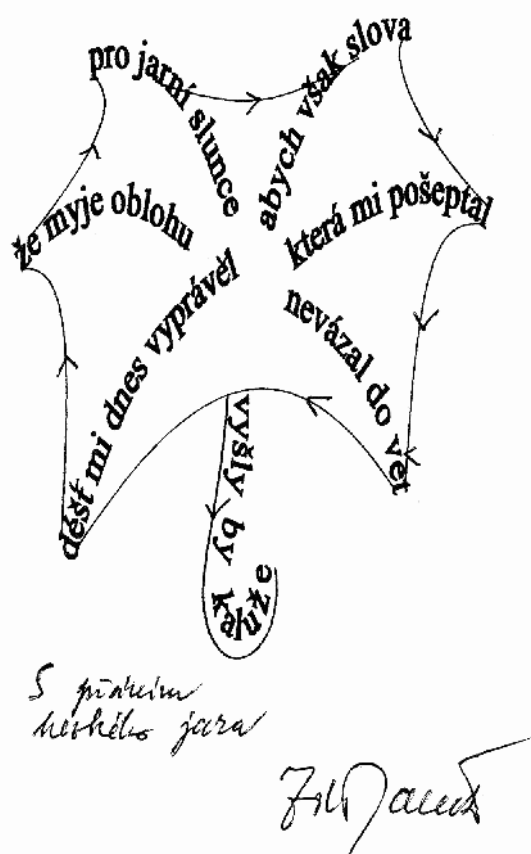

Je něco, co nás dokáže zahrát?

Ano, jsou to četná blahopřání k novému roku 2006, která jsme obdrželi nejen od přátel z naší vlasti, ale i od četných přátel z ciziny. Škoda, že je nemůžeme sdělit i Vám všem, našim čtenářům. Možná, že by Vás v chladných lednových a únorových dnech letošního roku hrála tak, jako mne.

Předjaří

Přirozeně, že nás hřejí také úspěchy minulého roku. Ty největší koncertní úspěchy – na koncertě s Japonci v Rudolfinu (Beethovenova IX. symfonie), V. Foerstrovy Osenice, koncert na Hlávkově zámku v Lužanech, koncert na Žižkovském nekonvenčním podzimu, koncerty na Mezinárodním sborovém festivalu hudebního romantismu ve Vlachově Březí, náš společný koncert s Janou Heryánovou Ryklovou na závěr výstavy malířského díla J. B. Foerstra v Českém muzeu hudby a všechny ty další koncerty a vystoupení v uplynulém roce. Bylo jich celkem 19 a byly většinou již komentovány v našem časopise. Na tomto úspěchu se podílelo střídavě 80-90 % našich členů ze současných čtyřiceti aktivních zpěváků, převážně seniorů. Největší roli sehráli přirozeně naši sbormistři prof. Stanislav Pešička a Mgr. Solon Kladas. Ti „nesli svou kůži na trh“ a neprodali ji lacino. Našich 15 zpěváků jim co nejučinněji pomáhalo.. Na 80-100 % koncertech a vystou-

peních v loňském roce zpívali M. Černý, Fr. Zumr, Vl. Hanzlík, J. Klička, J. Stibůrek, Fr. Podhajský, Fr. Borkovec, J. Němejc, St. Sedláček, Vl. Vorel, M. Mleziva, A. Kříž, J. Štembera, J. Urbánek a J. Věk. Pochvala patří ale i všem ostatním, i oni se podíleli na našem úspěchu, i když menší měrou.

Další úspěchy jsme zaznamenali na poli literárním. Podařilo se sepsat a vydat náš *Jubilejní sborník Pražských mužských sborů z let 1999 až 2004*, tedy právě z přelomu století. První sborník tohoto nového subjektu v oblasti kultury, kde je dokumentován přerod do té doby jednotlivých sborů (PSPU, PPSS a PST) ve sbor označovaný jako Pražské mužské sbory (PMS). Sbor, pro který jsme neměli dosud ani legislativu. Sborník nám svými cizojazyčnými shrnutími pomůže i při našich zahraničních stycích.

Dalším velkým úspěchem je sepsání a vydání studie *J. B. Foerster – život, dílo a doba*, která je dílem kolektivu autorů pod vedením našeho kolegy A. Džbánka. Ten inspirován potřebou takovéto publikace při našem festivalu a v památníku v Osenicích, věnoval bez nároku na honorář svůj volný čas k sepsání tohoto 110 stránkového díla a jeho prosazení v edici studií Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, která byla jeho editorem. Tento úspěch naše veřejnost ještě nedoceníla.

Třetím dílem, které jsme neměli možnost na stránkách *Zpravodaje* ještě uvést a jehož náklad je již rozebrán, je memoárové dílo jediného autora, našeho kolegy Milana Černého, *Vzpomínání na zpívání*. Neznám sbor, který měl tolik příležitostí koncertovat v zahraničí v době totality, jako PSPU. Části těchto koncertů od roku 1975 se jako zpěvák účastnil i autor. Nejen jako zpěvák – tenor, ale i jako vnímavý publicista, který si své zážitky zapisuje a systematicky shromažďuje a právě nyní za pomoci své rodiny vydává jako soukromý tisk i s fotografiemi, aby připomněl nejen své mnohaleté působení v milovaném tělese, ale zachoval i prchavé vzpomínky na dobu nedávno minulou. Cenné je i to, že dovádí své vzpomínky až do současnosti, kdy PSPU působí ve svazku PMS a ukazuje, že podmínky pro tuto kulturní činnost dnes, např. na zájezdu PPSS do USA a PMS do Slovinska, se diametrálně odlišují od těch prvně vzpomínaných. Tato publikace, právě proto, že obsahuje mnoho autentických detailů, může být přínosem i pro mnohé historiky. Děkujeme za další kamínek do mozaiky historie našich sborů.

Ohlédnutí

Vánoční koncert ve Foerstrově síni

Stalo se již tradicí, že na vánoční koncerty zveme své přátele nejen jako posluchače, ale i jako spoluúčinkující. Tak tomu bylo i letos. Do malých prostor Foerstrovy síně na faře kostela sv. Vojtěcha se vměstnalo nejen početné publikum, mnozí museli celý koncert stát, ale i dva sbory a sólisté. Naším hostem byl na doporučení našeho sbormistra Solona Kladase Smíšený a Ženský sbor Filokalia, složený převážně ze studentů řecké a kyperské

národnosti. Jejich sbormistr Marios Christou připravil pro tento koncert řecké pravoslavné zpěvy. Ty byly pro publikum zajímavým kontrastem k adventním zpěvům převážně českých autorů, J. C. Vodňanského, J. Srnky, St. Pešičky, A. Tučapského, J. F. Wada a K. Steckera.

Ve vedení našeho sboru se střídali oba sbormistři St. Pešička i S. Kladas. St. Pešička tímto koncertem ukončil své mnohaleté působení v PSPU a v PMS a zůstává jako čestný dirigent k dispozici pro některé mimořádné koncerty. Sbormistr Solon Kladas se tedy od 1. ledna 2006 po roční praxi stává uměleckým vedoucím a hlavním sbormistrem PMS.

Mimořádnou událostí na tomto koncertu bylo premiérové provedení koledy D. Machovce *A už zase jsou tu Vánoce*. Předpremiéru měla tato koleda na koncertu pro Centrum sociálních služeb Prahy 12 v Chodovské tvrzi dne 13.12. a vlastní premiéru až na tomto koncertu dne 17. prosince. Této skladbě se dostalo vřelého přijetí nejen od zpěváků, ale i od publika. Dcera zesnulého autora po koncertě poděkovala za pozornost, kterou dílu D. Machovce náš sbor věnuje.

Památce Jana Palacha bylo věnováno naše letošní vystoupení v mrazivém sobotním dopoledni dne 14. ledna u jeho hrobu na Olšanských hřbitovech. Spolu s námi zde na shromáždění, které jako vždy organizovala o.p.s. Janua (dr. Čajová), vystoupil též studentský sbor Bes harmonie z Gymnázia Jaroslava Heyrovského v Praze 13. Na pozvání pořadatele i tentokrát zareagovala Česká televize, a tak jsme mohli šot z této pietní vzpomínky a z podobné slavnosti ve Všetatech vidět i v relacích televizních zpráv.

Organizační řád PMS

Již více než pět let vedle sebe žijí, tvoří a z úspěchů se radují členové našich tří sborů. Teprve letos bylo nutné jasně vymezit pravidla této spolupráce a zabývat se organizačním řádem tohoto nového subjektu. Pracovali na něm členové výboru PMS po tři neděle na společných schůzích. Výsledkem tohoto legislativního úsilí je tento dokument:

Dodatek č. 1 k organizačním řádům Pěveckého sdružení pražských učitelů (PSPU) Pražského pěveckého sboru Smetana (PPSS) Pěveckého sboru Typografia (PST)

Uvedené sbory se ve své činnosti sdružily proto, aby mohl být vytvořen funkční mužský pěvecký sbor nazvaný **Pražské mužské sbory** (dále jen PMS).

Jednotlivé sbory si dále zachovávají svou právní subjektivitu s vlastními orgány, vlastním členstvem, vlastním hospodařením a majetkem. Jejich spolupráce se i nadále děje formou občanského sdružení. PMS sice nemá právní subjektivitu, ale v zájmu funkčnosti vytváří tento organizační řád, kterým se řídí vzájemná spolupráce těchto sborů. Pro tuto činnost se ustavují tyto řídicí orgány:

1. výbor PMS
2. předseda PMS
3. umělecký vedoucí PMS
4. hospodářské vedení PMS

1. *Výbor PMS* tvoří předsedové, místopředsedové, jednatele a hospodáři jednotlivých sborů, pokud jsou členy jednotlivých sborů zvoleni. Jeho úkolem je:

- řídit celou činnost PMS
- volit ze svého středu nejméně na dva roky předsedu PMS
- volit uměleckého vedoucího PMS, případně jeho zástupce a další pomocníky
- projednávat a schvalovat rámcový plán činnosti pro sezónu, případně kalendářní rok
- schvalovat plán nácviku sboru a jeho umělecké činnosti podle návrhu uměleckého vedoucího
- schvalovat jednotlivá vystoupení sboru včetně finančních dopadů aktivních (honoráře) a pasivních (náklady)
- projednat a schvalovat rozpočet společné činnosti na celý kalendářní rok a kontrolovat jeho plnění
- schvalovat konečný výsledek hospodaření
- scházet se nejvýše po dvou měsících, pokud není z naléhavých důvodů nutné dřívější jednání

2. Předseda PMS

- svolává nejvýše po dvou měsících schůze výboru, v naléhavých případech i dříve, a řídí jeho schůze
- řídí činnost PMS mezi zasedáními výboru
- zastupuje PMS na veřejnosti (přejímá ocenění, dary apod.)
- kontroluje plnění uložených úkolů
- podepisuje spisy důležitějšího obsahu, je-li třeba, společně s předsedy jednotlivých sborů
- zodpovídá za řádnou uměleckou a společenskou reprezentaci PMS
- předkládá výboru návrh spolupráce sborů na společných projektech, navrhuje účast na projektech jiných uměleckých těles včetně potřebného obsazení v jednotlivých hlasových skupinách
- seznamuje výbor s finančními dopady těchto akcí (aktivními i pasivními)
- předkládá výboru ke schválení kroky, které byl nucen učinit v časové tísni bez předchozího souhlasu výboru
- zajišťuje a koordinuje propagaci jednotlivých akcí PMS a celkové činnosti PMS
- je ve stálém styku s uměleckým vedoucím PMS

3. *Umělecký vedoucí PMS* je vždy současně *sbormistrem PMS*. Je ustanovován členskou schůzí PMS na základě výsledku konkurzu. Na jeho činnost je uzavírána smlouva. Jeho práva a povinnosti jsou:

- má přímou odpovědnost za umělecké vedení PMS na základě schváleného rámcového plánu umělecké činnosti předkládá výboru návrh koncepce programu a nácviku na určité období
- v dostatečném předstihu navrhuje dramaturgii jednotlivých koncertů a vystoupení a v souladu s tím i časový plán nácviku v jednotlivých zkouškách
- řídí pravidelné zkoušky jednou týdně ve zkušebně PMS a všechny mimořádné zkoušky v jiných termínech a na určených místech
- pro jednotlivé koncerty a vystoupení může

- navrhnout účast sólistů – nečlenů sboru, vždy však s ohledem na jejich finanční nároky
- řídí všechny koncerty a vystoupení PMS
- řízení zkoušek a vystoupení může svěřit se souhlasem předsedy svému zástupci nebo pomocníkovi, výjimečně jiným osobám (finanční odměna pak přísluší jeho zástupci), vede hlasové zkoušky nových členů všech spolupracujících sborů a navrhuje výboru jejich přijetí nebo odmítnutí
- má právo kdykoliv přezkoušet kteréhokoliv člena sboru ze znalosti repertoáru a provést hlasovou zkoušku jeho nebo celé skupiny
- po každém koncertu či vystoupení zhodnotí kvalitu výkonu sboru
- navrhuje jednotlivé zpěváky – členy sborů na ocenění při vhodných příležitostech

4. *Hospodářské vedení PMS* tvoří předsedové a hospodáři spolupracujících sborů. Jejich úkolem je:

- sestavovat rozpočet pro následující kalendářní rok společné činnosti s tím, že jednotlivé sbory předem vyčlení potřebné prostředky takto: PSP podle uzavřené dohody s Typografickou Besedou, zbytek PSPU a PPSS podle počtu činných členů
- zodpovídá za hospodárné nakládání s prostředky získanými společnou činností PMS
- průběžně kontroluje plnění rozpočtu PMS
- vyjadřuje se k finančním dopadům společné činnosti PMS
- povinně vyhodnotí po uplynutí kalendářního roku výsledek hospodaření PMS a připraví případné finanční vyrovnání mezi sbory a předloží výboru PMS ke schválení.

V Praze dne 16. ledna 2006

Na členské schůzi PMS v pondělí dne 23. ledna 2006 byl organizační řád PMS hlasy 26 přítomných přijat jako základní dokument pro náš sbor. Současně se vzdal funkce předsedy PMS dosavadní předseda, který tuto funkci vykonával vlastně bez platného mandátu.

Členskou schůzí byl též jednomyslně schválen plán činnosti na 1. pololetí roku 2006. V plánu jsou tyto akce:

- ♦ 26.2. Uctění památky dirigenta PPSS Vladimíra Doležala na zádušní mši v kostele sv. Václava ve Vršovicích – smíšené sbory + PPSS zazpívají jeho mši v 10:30 hod.
- ♦ 31.3. společenské setkání přátel PMS na kávě – místo konání bude vybráno podle počtu účastníků
- ♦ 24.-30.4. Jarní koncert společně se sborem Filokalia (program: Foerster, Lukáš)
- ♦ 5.6. Zahájení festivalu VI. Foerstrovy Osenice vzpomínkou u hrobu skladatele J. B. Foerstra na Olšanských hřbitovech v Praze 3 v 16 hod.
- ♦ 10.6. VI. Foerstrovy Osenice (původně schválené termíny festivalu Foerstrovy Osenice byly vzhledem k vyhlášení termínu celostátních voleb na 3.6. posunuty na 5. a 10.6.)
- ♦ 23.7. Koncert ženského sboru Peninsula Women's Chorus z Palo Alto u San Francisca (USA) v 18 hod. v kostele U Salvátora. Po koncertě setkání sborů.

Werk-Chor HT Troisdorf

Tak je uváděn název našeho partnerského sboru, člena německého Sängerbundu (Pěveckého svazu), s nímž nás pojí dlouholetá pouta našich společných zájmů i pouta našich osobních přátelství. Již při prvních zájezdech za železnou oponu jsme v této části Německa poznali upřímné, stejně smýšlející lidi, kteří se vedle své práce v koncertu Dynamit Nobel věnují i ušlechtilým zájmům, stejně tak, jako my. Jejich možnosti materiální byly již tehdy s našimi možnostmi nesrovnatelné. Jejich snaha nám všemožně pomáhat byla patrná v mnoha směrech. Po umělecké stránce jsme byli rivalové.

Máme-li se znovu po čtyřiceti letech setkat na koncertním podiu, uveďme alespoň rámcově jejich činnost v posledních dvou letech. V květnu roku 2004 to byl šestidenní koncertní zájezd na jih Německa, do Allgäu a do Kempten (na břehu Bodamského jezera). Vedle dalších koncertů v okolí byl nejvýznamnějším adventní koncert v misijním kostele kláštera Sankt Augustin (krátce po rekonstrukci).

Díky sbormistru Berndu Radochovi získal sbor v posledních letech 13 nových zpěváků. Může dnes vystupovat až s 86 pěvci.

V říjnu loňského roku podnikl sbor významnou koncertní cestu na 4. mezinárodní sborový festival v Budapešti. O jejich vánočním koncertu v roce 2005 nám může podat nejzasvěcenější zprávu přímá účastnice vánočního koncertu naše sopranistka Jana Heryánová Ryklová. Ta, díky souhře řady šťastných náhod či spíše řízením osudu, účinkovala na našem vánočním koncertu u sv. Tomáše v roce 2004. Její vystoupení ihned vzbudilo zájem přítomného sbormistra a ředitele odborového svazu německých sbormistrů z povolání (FdB), který v tu dobu byl služebně v Praze. Tento velice vlivný a agilní člověk mi ještě po koncertě u sv. Tomáše předložil okamžitý plán na koncerty v Praze v následujícím roce 2005 a v Troisdorfu a okolí o vánocích téhož roku včetně finančního zajištění. A do písmene se tento plán splnil.

Jana po absolvování adventních koncertů v Libáni (3.12.) a Nymburce (11.12.) dne 15. prosince s manželem natoupila do letadla a během 2 hodin se přemístila do okolí Kolína nad Rýnem, kde Troisdorf v blízkosti letiště leží. Zde již byli očekáváni svými hostiteli a volný čas téhož dne využili k návštěvě nádherně vyzdobeného Kolína n. Rýnem a vychutnali si předvánoční atmosféru tohoto města. Druhý den byl již zcela pracovní, na koncertě s pěveckým sborem Liederkranz ve čtvrti Troisdorf – Oberlar zpívala Jana Mozartovo *Laudate Dominum*, Franckovo *Panis Angelicus*, Wadovo *Adeste Fideles*, Ademův *Cantique de Noel*, Radochovu skladbu *Unser Heiland wird geboren* a Mozartovu *Ukolébavku*. Střídavě sólově a se sborem, který řídil Bernd Radoch. Sobotní koncert pořádal Mužský pěvecký sbor z Troisdorfu – Eschmaru a dramaturgie, až na nepatrné obměny byla stejná v režii B. Radocha. Velkolepým se dá nazvat nedělní odpolední koncert nazvaný Evropské vánoce v režii Werk-Choru HT Troisdorf e.V. v misijním kostele semináře v Sankt Augustinu. Zde vedle sboru byli též důležitými aktéry zpěváci a muzikanti na tradiční nástroje irské skupiny Ryan's Airs, kteří nadchli publikum svými písněmi. Jana vedle již uváděných skladeb

bojovala o přízeň publika nejen svým šarmem, ale i dalšími skladbami se sborem (Glaveho *Bald ist Weihnacht*, Pappertův *Selige Weihnachtszeit*) a zvláště sólovými skladbami za doprovodu varhan Edgara Zense. Vedle Mozartovy *Ukolébavky* zazněla v jejím podání i ta nejkrásnější pastorela J. J. Ryby *Rozmilý slavičku*. Všechny koncerty končily tradiční písní *Tichá noc, svatá noc*.

Závěr tohoto vánočního koncertního cyklu proběhl ve zcela zaplněném klášterním kostele Sankt Augustin, kdy více než 1000 posluchačů aplaudovalo vynikající sbor a neméně kvalitní výkon všech dalších účinkujících. Právě tento okamžik utkvěl v paměti Jany nejvíce. A já jako iniciátor tohoto velkolepého koncertního turné jsem se o něm od Jany dozvěděl ihned po jejich přistání na Ruzyňském letišti.

V denících Rhein Sieg Echo a Rundblick Troisdorf hned v následujících dnech bylo možné číst vesměs nadšené referáty o všech koncertech. O Janě se v nich mluví vždy jen v superlativech.

Rundblick Troisdorf ke koncertu v Oberlar 16.12.05: „Dalšími vrcholy v programu byly vstupy sopranistky J. H. R. z Prahy, jejíž cituplná interpretace písní podivuhodně souzněla se sborovým tělesem, s nímž některá díla společně přednesla.“

Rundblick Troisdorf ke koncertu v Eschmar 17.12.05:

„Jaký dar je píseň – bylo zpíváno v prvním sboru koncertu ..... jednotu a společnou harmonii vykouzil sbor a od něho přeskočila jiskra na publikum a to odměňovalo přednášené skladby hojným potleskem. Stejně tak i sólisty: J. H. R., která okouzila svým příjemným sopránem, ... violoncellistu a flétnistku...“

Kölner Stadt-Anzeiger ke koncertu 16.12.05: „Sbormistr Bernd Radoch se uvolil příležitostně moderovat a přitom představit hostující sólistku. J. H. R. slyšel při jednom koncertu v Praze a okamžitě ji angažoval ke spolupráci pro některé sbory, které diriguje.“

Rhein Sieg Echo ke koncertu 18.12.05 : „Werk-Chor HT Troisdorf připravil pestrý vánoční koncert, podpořený zvláště pozvanými hosty z Evropy.“

General – Anzeiger ke koncertu 18.12.05: Vrcholným bodem programu bylo vystoupení české sólistky J. H. R., která zazpívala i se sborem *Cantique de Noel*“.

(volný překlad)

Hned po návratu (22.12.) Jana zpívala a moderovala Vánoční zpívání v kostele v Osenicích, na němž účinkoval Mladoboleslavský žesťový kvintet, a dále sopránový part ve dvou provedeních *České mše vánoční* J. J. Ryby v kostele sv. Mikuláše na Malé Straně ve dnech 25. a 26.12.

Vzpomínka na slavný zájezd

Ani se nechce věřit, že 28. února budeme vzpomínat, jak jsme před 10 lety – 28.2.1996 – čekali se zatajeným dechem až do 10.40 hod. na odlet letadla Air France do Paříže. Potom se už napětí uvolnilo a další spoj z Paříže, Airbus 767, přistál v 16:15 v San Franciscu (u nás v Praze v tu dobu bylo 1:15 hod.). Na letišti nás čekaly s transparentem „Vítáme PPS Smetana“ členky pěveckého sboru Peninsula Women's Chorus, jak rovněž líčí ve své publikaci *Vzpomínání na zpívání* Milan Černý.

S tímto ženským pěveckým sborem si připomeneme 10. výročí našeho zájezdu shodou okolností také ještě v letošním roce. Dámy z PWC si totiž na letošní rok naplánovaly zájezd do Evropy a zastaví se také u nás v Praze. Společné vystoupení se uskuteční v neděli 23. července v evangelickém kostele sv. Salvátora.

Zájezd do USA v r. 1996 připravilo vedení Pražského pěveckého sboru Smetana, a protože některé hlasové skupiny nebyly dostatečně obsazeny, přizvalo ke spolupráci další zpěváky – především z Pěveckého sdružení pražských učitelů, ale i z jiných sborů. Sbormistrem PPS Smetana byl tehdy Michael Kepřt a i pro něho byl tento zájezd jedním z vrcholů jeho začínající sbormistrovské kariéry. Byl velice úspěšný a sklízel uznání amerického publika také díky své perfektní angličtině. Ze skladeb našeho repertoáru byl nejúspěšnější cyklus mužských sborů Zdeňka Lukáše *Jaro se otvírá*. Houslový part tentokrát nacvičil Václav Polívka.

Během tohoto zájezdu, který byl rozvržen na 23 dny, jsme navštívili 3 státy USA: Kalifornii, Nevadu a Utah. V minivanech Ford jsme naježdili 4200 mil (podle evropských měřitek přes 6700 km). Koncerty se konaly především v okolí San Franciska (v jeho satelitních předměstích San Bruno, Palo Alto, Los Altos), dále ve Folsumu a Quincy – v Nevadě v Elko, Carson City, Winnemuce a v Utahu především v hlavním městě Salt Lake City, v Ogdenu a Loganu. Nejsilnějším zážitkem celého zájezdu bylo setkání se světově proslulým (a největším na světě – 320 zpěváků) smíšeným sborem Mormon Tabernacle Choir, účast na jejich zkoušce a závěrem možnost zazpívat si v jejich „vajíčku“, obrovské rotundě pro 6000 posluchačů. Na těchto slavných dvacet minut budeme vzpomínat do konce života.

Když se dnes, po deseti letech, zadívám na seznam zpěváků, účastníků zájezdu, je mi z toho však smutno. Z celkového počtu 27 již tři nejsou mezi námi. Zemřel Jirka Neumann, který byl hlavním organizátorem tohoto zájezdu, ale také Pepa Ludvík a Miloš Vystrčil. Také jim věnujeme zvláštní vzpomínku!

Josef Klička , PPSS

Vzpomínka na Vladimíra Doležala

V květnu minulého roku byl v rámci Počernického hudebního festivalu uspořádán slavnostní koncert u příležitosti 80. narozenin pana profesora Vladimíra Doležala. Tehdy se ve farním kostele sv. Ludmily sešla řada muzikantů a velký počet hudbymilovného posluchačstva, aby spolu s přítomným oslavencem prožili několik vzácných chvil s hudbou, s uměním, kterému Vladimír Doležal věnoval celý svůj život.

Proč právě zde? Jako chvalský rodák byl ve zdejším kostele pokřtěn, zde při bohoslužbách ministroval, zpíval v kostelním sboru, uzavřel sňatek, stal se varhaníkem i ředitelem kůru. To vše vedle své profesionální hudební činnosti od řadového zpěváka, korepetitora, sbormistra až po řádného profesora Pražské konzervatoře a vedoucího oddělení odboru teorie. Veškerou tuto svou činnost doplňoval širokou prací hudebně aranžérskou a skladatelskou. Tehdy v květnu po závěrečných tónech *Missa in D* zkomponované oslavencem a po rozloučení se se všemi

přítomnými, nikdo netušil, že to bylo poslední setkání s člověkem, který plně žil pro hudební umění.

Profesor Doležal umírá před vánocemi roku 2005. Jako v předtuše konce svého života píše po zralé úvaze ke zmíněnému životnímu výročí *Memoáry*. Na patnácti stránkách vzpomíná na svůj život. Dovolím si přiblížit čtenářům Zpravodaje jedno významné a neobyčejné životní období prof. Doležala jako již plně teoreticky i prakticky vyzrálého hudebníka. Tímto obdobím je jeho dvaatřicetiletá činnost sbormistrovská a funkce uměleckého vedoucího Pražského pěveckého sboru Smetana v létech 1960 až 1992.

Sbormistrem PPSS se Vladimír Doležal stal na základě konkurzního řízení, po rezignaci dosavadního sbormistra prof. Kostky. Ten ukončil svou práci ve sboru třemi jubilejními koncerty k padesátému výročí založení sboru. Za jeho vedení měl sbor největší členskou pěveckou základnu za dobu existence a poměrně široký repertoár domácí i zahraniční sborové literatury. Ve sboru byla řada pamětníků předcházejících sbormistrovských osobností, z nichž každý podle svého nurelu vnesl do práce sboru charakteristický prvek po stránce nácviu, interpretace skladeb, výběru skladeb apod. Nicméně široká pěvecká základna přinesla do sboru i určitou nejednotnost hlasové techniky a pěvecké kultury. Dosavadnímu sbormistrovi se do značné míry podařilo sjednotit znalosti a možnosti všech pěvců po technické stránce. Ke zlepšení i hlasové kultury sboru povolal Z. Kostka ke spolupráci bývalého vynikajícího tenoristu Romana Hübnera.

Nový sbormistr PPSS Vl. Doležal byl dirigentem se zkušenostmi jak korepetitora Pěveckého sboru českého rozhlasu v Praze, tak i sbormistra AUSu a dalších sborů. Na tuto činnost byl dokonale připraven studiem dirigování u prof. Bohumila Špidry, zakladatele a dirigenta Českých madrigalistů. Díky skvělé hudební paměti si rychle osvojuje základní repertoár velkého mužského sboru a záhy uplatnil své představy i moderní pojetí sborového zpěvu. Dále spolupracoval s dosavadním hlasovým poradcem sboru R. Hübnerem a podařilo se jim sjednotit hlasovou stránku celého sboru i jednotlivých hlasových skupin. Nebylo náhodou, že Vl. Doležal již dříve studoval sólový zpěv a italskou pěveckou školu u již jmenovaného tenoristy Bratislavské opery Nedbalovy éry, vynikajícího pedagoga a znalce lidského hlasu R. Hübnera.

Od nástupu do sboru dbal kromě hlasové techniky zpěvu jako absolutní sluchač o precizní intonaci a dokonale hudební přednes. Pokud se týkalo repertoáru sboru, byly samozřejmostí velké sbory Smetanovy, Janáčkovy, Dvořákovy a Foerstrovy. Jeho pedagogická činnost na konzervatoři se promítala i do jeho práce ve sboru, kde uváděl díla soudobých autorů jako J. Tausingera, E. Hlobila, P. Ebena, J. Válka, V. Felixe, V. Petrova, J. Snižkové, Z. Lukáše a dalších. Jeho zásluhou se sbor účastnil provedení slavných kantátových a oratorních děl ve spolupráci s rozhlasovým pěveckým sborem i sborem konzervatoře. Sám svým vnitřním založením směřoval nejvíce ke skladbám meditativního charakteru. Netajil se tím, že jedním z neopakovatelných zážitků a sbormistrovským naplněním bylo společné nastudování Dvořákova oratoria *Stabat Mater* Pražským pěveckým sborem Smetana s orchestrem a sborem Pražské konzervatoře. Koncert se konal v chrámu sv. Mikuláše na

Malé Straně za dirigování Mario Klemense. Provedení *Stabat Mater* se uskutečnilo ještě v děkanském chrámu v Písku na den a rok po sto letech. Tenkrát velkolepé dílo na téměř místě řídil osobně A. Dvořák.

Pod Doležalovým vedením sbor začínal opět po dlouhé době vyjíždět na zahraniční zájezdy. Byly to nezapomenutelné tři roky po sobě jdoucích zájezdů na Festival písní a tanců na ostrově Isle of Man. Jak sám ve svých Memoárech vzpomíná, na ostrově byla uzavřena mnohá pevná přátelství. Výtečné vedení sboru k vysoké umělecké úrovni přineslo nová pozvání na zahraniční zájezdy (Francie, Německo, Polsko, Švýcarsko, Švédsko, Lotyšsko). A opět nezapomenutelné zážitky z chrámových koncertů ve Francii (Dieppe, Eu, Lisieux, Bec Hellouin, Amiens, Rouen, Le Havre, Lillebone, Chartres, Paris, Romans, Crest atd.). Zmíněné zájezdy a mnohá veřejná vystoupení doma, včetně soutěžních, si vyžadovala nastudování nových skladeb několika desítek autorů.

Nelze však nepřipomenout, že přes třicet let trvající široká sbormistrovská práce a umělecké vedení sboru přinášelo s sebou vysoké zatížení psychické i fyzické. Výběry sborové literatury, vypracování dramaturgických plánů, úpravy skladeb pro mužský sbor na zájezdy bylo pro sbormistra samozřejmostí. Zkoušky tenkrát byly dvakrát týdně, před zájezdem často vícedenní soustředění s nařízeným veřejným vystoupením před odjezdem na zájezd. Sbormistr musel také překonávat potíže při organizačních změnách, kdy sbor ztrácel i střechu nad hlavou. K tomu při časté změně členské základny bylo nutné se věnovat znovu a znovu jak nácviu skladeb základního repertoáru, tak i hlasovému projevu, tentokrát již s novou hlasovou poradkyní prof. dr. Jarmilou Vrchotovou – Pátovou, CSc.

Nemalým problémem byla různá nařízení, zákazy a příkazy nadřízených státních i politických orgánů, obavy z osoby určené jako politický vedoucí zájezdu, podávání zpráv o zájezdu, stejně tak mnohahodinové prohlídky na hranicích při výjezdu i příjezdu. K závidění nebyly ani cesty do zahraničí bez finančních prostředků, kdy si každý hradil cestu sám, a pokud šlo o ubytování a stravování, byl každý odkázán na domácího hostitele. Odměnou byly téměř vždy plné sály a chrámy s vřelým potleskem posluchačů a často i s pokračováním koncertu v neoficiálním prostředí.

Tento krátký příspěvek není faktografickým výčtem veškeré aktivity pana prof. Vladimíra Doležala během jeho dlouholetého působení v PPSS. Má jen připomenout obětavou práci Vladimíra všem pamětníkům a spolupracovníkům. Vyžadovaná intonační čistota sboru, dokonale zakrytá a téměř komorní reprodukce vyvolaly u posluchačů silné dojmy. Nemenší zásluhu měl o rozšíření sborové literatury všech údobí a směrů, počínaje chorály 15. stol.

Závěrem si dovoluji ocitovat zápis v pamětní knize sboru: „S radostí a velkým potěšením jsem vyslechl ve Vašem podání starou hudbu. Jsem nadšen Vaší prací a přeji Vám tak výborného a citlivého sbormistra, jakého máte v p. Vl. Doležalovi. Srdečně Váš Milan Malý (16. 6. 1966).“

J. Jedlička, PPSS

Velké rozhodnutí

Tak lze charakterizovat rozhodnutí valné většiny členů našich sborů, k němuž došlo po čtrnáctidenní přestávce ve zkouškové činnosti. Členové PMS se rozhodli pro nesnadnou cestu, po níž se budou ubírat v následujícím období pod vedením sbormistra Solona Kladase a patrně i pod vedením nového předsedy PMS. Cesta, která by měla být ukončena oslavami 100. jubilea našich dvou sborů v roce 2008, která předpokládá intenzivní studium nového repertoáru, zkvalitnění pěveckého projevu a omlazení sboru. To vše předpokládá i vyšší nároky na každého z nás, kdož se k tomuto kroku rozhodneme.

V první etapě předpokládá studium celého bloku pravoslavných duchovních sborů a významného díla B. Martinů – *Polní mše* a jejich provedení na několika koncertech v naší vlasti. Předpokládáme i účast na našich festivalech – Foerstrových Osenicích 2006 a MSFHR ve Vlachově Březí.

Kalendář všech akcí do července již naši členové obdrželi. Nyní je osud našich sborů jen v našich rukách. Jiná cesta není.

Kalendárium

Narozeniny: 5.3. František Koudelka (64), +Jiří Neumann (nedožitý 72), 13.3. Václav Polanský (58), 14.3. Otokar Lipš (66), 18.3. Vlastimil Vinkler (76), 25.3. Jaromír Makovec (75), Josef Jedlička (79), 31.3. Zdeněk Hynek (60), 1.4. Tomáš Šobr (45), 2.4. František Borkovec (79), +Zdeněk Slavík (nedožitý 80), 13.4. Alexandr Gabor (66), 17.4. Oldřich Duzbaba (68), 22.4. Antonín Šotola (58).

Jmeniny: 1.3. Bedřich Hladík, 5.3. Miroslavové – Auster, Ryba, Víšek, 17.3. Vlastimil Žižka, 19.3. Josefové – Jand'ourek, Stibůrek, Vích, Jedlička, Klička, Miklas, 2.4. František Borkovec, 24.4. Jiří – Hlaváček, Němejc, Štembera, Vystrčil, 27.4. Jaroslav Unger, Vlastislav Lutrýn.

Všem přejeme pevné zdraví!

Čarostřelec – Národní divadlo

Kašpar odlévá ve skalní sluji své kouzelné koule. Když ulije první kouli, pronese silně dunivým hlasem: „První“ a za scénou se stejně dunivě ozve ozvěna: „První“, aby se vytvořil efekt hlubokých skal s ozvěnou. Pak přijde „Druhá“ a opět se za scénou ozve ozvěna: „Druhá“, potom „Třetí“ atd. Kouli je sedm a každou ulitou kouli Kašpar výrazně ohlašuje a za scénou se vždycky ozve ozvěna (kterou dělal jeden člen operního sboru).

Na jednom představení se však stalo, že tento člen sboru, který dělal ozvěnu, se za scénou nějak zapovídal a přeslechl Kašpara, který už na jevišti ulil první kouli a zřetelně zvolal: „První“ (a čekal na ozvěnu za jevištěm). Čekalo se na první ozvěnu, ale ozvěna nebyla. Někdo rychle kolegu za scénou upozornil, že má dělat ozvěnu. Inkriminovaný kolega si to okamžitě uvědomil a rychle za scénou zařval ozvěnu: „Jedna!“

Uzávěrka byla 15.2.2006. Do tohoto čísla Zpravodaje přispěli J. Jedlička, J. Klička, J. Vích a F. Zumr (neoznačené příspěvky). Na vydání dále spolupracoval P. Štěpnička. Rozesílka Albertina data, s.r.o., Praha 10.

Opravené vydání.

Lohengrin

Lohengrin (my jsme často používali titulu „Lohengrill“) je dlouhá opera a pro operní sbor dosti náročná. Tehdy se tzv. velké opery, které vyžadují účast mnoha hlasů, dělaly sfúzovaně – tj. dva operní sbory dohromady: operní sbor Národního divadla a operní sbor Smetanova divadla (dnešní Státní opery).

Celý sbor byl naaranžován do různých pravidelných útvarů. Stálo se v řadách, všichni jsme drželi v ruce meče a více než jsme zpívali, jsme museli jenom stát a poslouchat nám po mnohém opakování již zcela notoricky známou hudbu. Bylo skutečně obtížné dlouhé hodiny pouze stát a vydržet ji poslouchat stále dokola.

I stalo se: při jednom představení po delším stání se během zpívání ozval nějaký rachot. Jeden člen sboru, bas (nechci jmenovat – byl to Zeman ze Smetanova divadla, dnešní Státní opery) to zřejmě nějak nezvládl a sesypal se s celou svou zbrojí na šikmém pod trůn krále (kterého zpíval Eduard Haken). Král se jenom při zpěvu podíval dolů pod trůn a ani se nepohnul. Opera šla dále.

Když se případ vyšetřoval, hrozila Zemanovi pokuta. Dostal radu, aby řekl, že se mu udělalo špatně (a žádnou pokutu by nedostal) – on však řekl: „ale – normálně jsem usnul“. Tak musel zaplatit pokutu.

J. Vích

Poděkování našim sponzorům

V uplynulém období na náš Zpravodaj přispěli: T. Partl, M. Víšek, L. Sojka a M. Doležil. Všem dárcům děkujeme. Příspěvek na tento ročník můžete předat hospodáři J. Stibůrkovi v hotovosti, či zaslat na náš běžný účet u ČSOB čis. **500685413/0300**. Pozor, pouze toto číslo je platné pro převody v bance či na poštu.

Co připravujeme

31. 3. setkání přátel PMS při sklence vína od 14 hod. v restauraci a vinárně U Fantomase v Praze 8 – Libni.

27.4. jarní koncert společně se smíšeným sborem Filokalia v sále Českého muzea hudby

5. 6. Pražské zahájení FO 06 v 16 hod. Olšanské hřbitovy

10. 6. VI. Foerstrový Osenice 2006

Naše sbory mají e-mailovou schránku. Díky iniciativě Stanislava Grossmanna jsme otevřeli pro styk s veřejností schránku pro PMS – adresa je pms@seznam.cz. Můžete nám tedy posílat korespondenci na tuto adresu.

Vydává PSPU, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4, tel 261 262 517, IČO 16188161.

E-mail: pms@seznam.cz, zumr.frantisek@seznam.cz

WWW: <http://www.ucps.cz>